

Μίμης ρίχνει «μαύρο «μαύρο φως» στον εμπρησμό του «Μινιόν»

Media: ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ

Page: 26-28

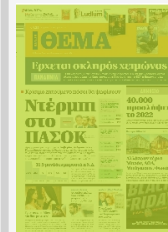
Published at: 21-11-2021

Author:

Surface: 3240.36 cm²

Circulation: 55000

Subjects:

26

41 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ

MINION / 18 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1980

«**Η**ταν τρεις και κάτι πριν από το χάρμα της 19ης Δεκεμβρίου του 1980, όταν το τηλεφώνημα από την "Επαγρύπνηση" του Κόμμματος με έκανε να πεταχτώ στην ταράτσα, στην κορυφή της Νικοσθένους. Πάνω από το άλοος του Παγκρατίου. Μια πύρινη ρομφαία έσκισε τα μαύρα σύννεφα κάπου στην Ομόνοια. "Θα ξηπνήσεις τον Χαρίλαο; Να πατήσω τον συναγεράμμο για έκτακτη κατάσταση;" "Όχι ακόμα, θα σε πάρω σε λίγο", είναι η χαρακτηριστική περιγραφή της πυρπόλησης του «Μινιόν» από μια τρομοκρατική ομάδα, τα χαρακτηριστικά και τους πρωταγωνιστές της οποίας διερευνά βασισμένος σε δική του έρευνα, πάντα με μυθιστορηματικό τρόπο, ο Μίμης Ανδρουλάκης στο νέο του βιβλίο που κυκλοφορεί αυτές τις ημέρες από τις εκδόσεις Πατάκι.

Με τον χαρακτηριστικό τίτλο «Μαύρο Φως» και υπότιτλο «Εκδικητής, τόσο παράλογος, τόσο αληθινός», ο συγγραφέας αναφέρεται στο μυστηριώδες πρόσωπο που έβαλε φωτιά στο «μεγαλύτερο μεγάλο κατάστημα», όπως έμεινε γνωστό το μέρος που έθρεψε όλα τα παιδικά όνειρα των παλιών Αθηναίων και ικανοποίησε τις υψηλές καταναλωτικές ανάγκες ενός κοινού που δεν γνώριζε μέχρι τότε την ύπαρξη πολυκαταστημάτων. Αλλά αυτό το μικρό θάμνο με τις απαντές εκπλήξεις, το εντυπωσιακό καφέ του τελευταίου ορόφου -το πρώτο στην Αθήνα μέσα σε μεγάλο κατάστημα-, τις φαντασμαγορικές γιορτές με τους Αϊ-Βασίληδες, τις χαρακτηριστικές πορτοκαλί σακούλες, τις λωτάριες και τα πολλαπλά events, έμελλε, λίγες ημέρες πριν από τις γιορτές των Χριστουγέννων, να πάρει φωτιά καίγοντας ταυτόχρονα τόσο τα επιχειρηματικά όνειρα του αυτοδημιούργητου ιδιοκτήτη του Γιάννη Γεωργακά όσο και αυτά των εκατομμυρίων Ελλήνων που είχαν επισκεφθεί τους έξι, εντυπωσιακούς ορόφους του.

«Οι πονηρές μέρες»

«Οι μέρες ήταν πονηρές. Υπήρχε στην περιρρέουσα ατμόσφαιρα μια αίσθηση αναμονής ότι κάτι θα συμβεί να ματαιώσει τις ομαλές εξελίξεις. Το '81 θα ήταν εκλογική χρονιά και τα φαντάσματα μιας ενδεχόμενης αποσταθεροποίησης έκαναν έστω φευγαλέα την εμφάνισή τους», γράφει ο Ανδρουλάκης στο νέο βιβλίο του. «Οι βανδαλισμοί και οι λεηλασίες καταστημάτων από ύποπτα στοιχεία στις 17 Νοεμβρίου στην πορεία για το Πολυτεχνείο. Οι δύο χερροβόμβιδες Μίσι που ρίχτηκαν στα ΜΑΤ έξω από τη Βουλή, στα Λουλουδάδικα, δίχως να εκραγούν. Εμπρηστικοί μηχανισμοί σε δυο σοσιέτερ μάρκετ. Ανώνυμα, απειλητικά τηλεφωνήματα σε πολυκαταστήματα. Πυρκαγιές και φήμες είναι στην Ιστορία προσάγγελτοι σχεδίων ανωμαλίας», γράφει ο συγγραφέας και συμπληρώνει: «Ο εμπρησμός του "Μινιόν" και του "Κανιράντζος Σπύρ" όπως και η πυρπόληση έξι μήνες μετά των πολυκαταστημάτων "Κλαουδάτος", "Ατενέ", "Δραγόνας" και "Λαμπρό-

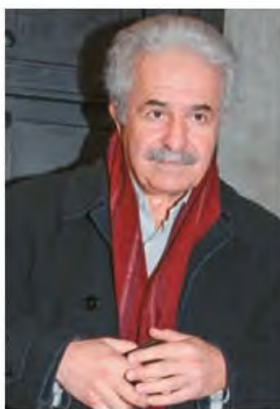
Ο Μίμης ρίχνει «μαύρο φως» στον εμπρησμό του «Μινιόν»

Μετά από μεγάλη έρευνα αλλά πάντα με μυθιστορηματικό τρόπο ο συγγραφέας περιγράφει τα γεγονότα της εποχής. Αναλύει τι σήμαινε το πολυκατάστημα για τους Αθηναίους, τον ρόλο του αυτοδημιούργητου ιδιοκτήτη του, τις πολιτικές και κοινωνικές συνθήκες, τη δράση των τρομοκρατικών ομάδων, το πώς ο ίδιος βίωσε την κατάσταση ως μέλος της Επαγρύπνησης του ΚΚΕ που έπρεπε να σημαίνει συναγεράμμο ακόμη και στον Χαρίλαο Φλωράκη

της Tinas Mavridaraki
tinam@protothema.net

MINION / 19 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1980

πουλος" στον Πειραιά αποτελούν τον μεγάλο άγνωστο X της μεταπολιτευτικής Δημοκρατίας.

Στη συνέχεια λέει πως ήταν τέτοια η οργή του κόσμου που όταν ακούστηκε πως η πυρκαγιά ήταν συνδεδεμένη με κάποιο είδος τρομοκρατικής οργάνωσης-φάντασμα «Επαναστατική Οργάνωση Οκτώβρης», η 17N έβγαλε προκήρυξη για να διαχωρίσει τη θέση της. Δεν ήθελε με τίποτα να ταυτιστεί με την καταστροφή ενός καταστήματος που είχε καθολική αποδοχή και εξαιρετικό όνομα ανάμεσα στους εργαζομένους οι οποίοι τύχχαναν ιδιαίτερων προνομίων, όπως έξτρα μόνους, δώρα, ακόμη και αντικαπιτωτικό πριμ (που ήταν τότε ισοδύναμο έως και με διπλασιασμό του μισθού τους) από τον φανατικό

αντικαπιτωτή και βαθιά δημοκράτη Γεωργακά. Είναι γνωστό ότι ακόμα και κατά την εξέγερση του Πολυτεχνείου περιέβαλε πολλούς από τους τραυματίες και έκρυψε κινηγημένους από την αστυνομία φοιτητές μεταμφιεζόντάς τους σε υπαλλήλους! Ποιος επομένως μπορεί να επεδίωκε την καταστροφή μιας κοσμογιάπτης και ακραιφνώς ελληνικής επιχείρησης με ελάχιστα εχθρούς;

Ο Μίμης Ανδρουλάκης απαντά ριχνοντας μπλόκο φως στον άλυτο γρίφο της υποτιθέμενης οργάνωσης-φάντασμα που ανέλαβε την ευθύνη για τον εμπρησμό του «Μινιόν», σκιαγραφώντας τα χαρακτηριστικά των ασύλληπτων μέχρι σήμερα μελών της, με κεντρικότερο αυτό τον πρωταγωνιστή, ενός ευφυούς, δαιμόνιου,

«Ο εμπρησμός του "Μινιόν" και του "Καντράντζος Σπορ" όπως και η πυρπόληση έξι μίνες μετά των πολυκαταστημάτων "Κλαουδάτος", "Ατενέ", "Δραγώνας" και "Λαμπρόπουλος" στον Πειραιά αποτελούν τον μεγάλο άγνωστο X της μεταπολιτευτικής Δημοκρατίας»

σα και από εκεί να επιβληθεί ως εκτιμητής και σύμβουλος στα διεθνή δίκτυα εξάρθρωσης των διακινητών παράνομων έργων τέχνης και αρχαιοκάπηλων. Από τη μια, δηλαδή, δύναμις δολοφόνου του ταχυδρόμου, παράνομου εραστή της μητέρας του και εμπρηστή του «Μινιόν» και, από την άλλη, πολυμήχανος, πολύγλωσσος εκτιμητής έργων τέχνης, προσόντα που τον οδήγησαν μέχρι την Ιντερπόλ, για την οποία δούλεψε κυνηγώντας όλους όσους ξέπλεναν έργα τέχνης (στο σημείο αυτό ο Ανδρουλάκης μάς προσφέρει πολλά πραγματικά στοιχεία για το πώς συνδέονται οι αγοραπωλησίες κορυφαίων έργων τέχνης με το ξέπλυμα μαύρου χρήματος αναφερόμενος σε αληθινά πρόσωπα και καταστάσεις).

Μέσα από αυτή τη δαιδαλώδη διαδρομή, άμεσα συναφσμένη με το πολύπλοκο γαϊτανάκι του μαύρου χρήματος και τις άμεσες σχέσεις της με παράνομα δίκτυα και τρομοκρατικές ομάδες, ο συγγραφέας βρίσκει τον τρόπο να γίνει και ο ίδιος ρεπόρτερ μιας άκρας σκοτεινής υπόθεσης αλλά και ικανότατος ψυχογράφος, όπως σχεδόν σε όλα του τα βιβλία. Αλλωστε, με το «Μαύρο Φως» δεν αναφέρεται μόνο στη γνωστή φράση του Ρενέ Μαγκρίτ, με την οποία περιέγραφε αυτό το εσωτερικό μαύρο φως που καταυγάζει τους πίνακές του, αλλά και στη σκοτεινή όψη της ψυχής κάθε ανθρώπου που συμπληρώνεται σχεδόν πάντα και πολλές φορές με την ίδια δύναμη, όπως συμβαίνει εν προκειμένω με τον πρωταγωνιστή, και από τη θετική πλευρά.

Όσο για τα κίνητρα που μπορεί να οδήγησουν σε αποτρόπαιες πράξεις δεν είναι ποτέ μονοδιάστατα, ούτε ξεκάθαρα και, όπως θα έλεγε ο συγγραφέας, ούτε καν εξηγήσιμα. Πάντως συνδέοντας την ύπαρξη ευρύτερων συμφερόντων με την πυρπόληση του «Μινιόν», ο ίδιος επισημαίνει ότι «οι δράστες προκάλεσαν, ακούσια ή εκούσια, με πιθανότερο το δεύτερο, τον αφελληνισμό των πολυκαταστημάτων λιανικής, που συμπαρέσυρε στο κλείσιμο τις βιοτεχνίες-προμηθευτές τους και ενίσχυσε τις τάσεις αποβιομηχανίωσης». Και ο νοών νοείτω.

«Εγώ είμαι ο εμπρηστής»

Το τέλος του «Μινιόν» ήρθε επομένως πολύ άδοξα, όπως και αυτό της ελληνικής εκβιομηχανίωσης. Ακόμα και αν ο ιδιοκτήτης του έκανε φιλότιμες προσπάθειες, μαζί με τους εργαζομένους να το ξαναστήσει, δεν κατάφερε ποτέ να ξαναγίνει αυτό που ήταν πριν. Ο Γιάννης Γεωργακάς, ο άνθρωπος που έκανε πράξη το success story, ως πρόην υπάλληλος μπακαλικού, σεβριτόρος και... τοιαύτοδρος ενός παπατζή, για τον οποίο οι εργαζόμενοι είχαν μόνο καλά να πουν, δεν μπόρεσε μαζί με το «Μινιόν» να αναστήσει τα πρώτα αθώα όνειρα των Ελλήνων, οι οποίοι μετά την πτώση της χούντας ανακάλυπταν εκτός από την κατανάλωση και τον κοσμοπολιτισμό.

Εναν χρόνο, λοιπόν, πριν από την άνοδο του Ανδρέα Παπανδρέου στην εξουσία και μια επταετία μετά την πτώση της χούντας, το «Μινιόν» που διήνε την καλύ-

Συνέχεια στη σελίδα 28

Το «μεγαλύτερο μεγάλο κατάστημα», όπως ήθεραν όλοι το «Μινιόν», έθρεψε όλα τα παιδικά όνειρα των παλιών Αθηναίων και ικανοποίησε τις υψηλές καταναλωτικές ανάγκες ενός κοινού που δεν γνώριζε μέχρι τότε την ύπαρξη πολυκαταστημάτων. Η καταστροφή του ήταν ένα τέλος εποχής και σηματοδότησε τον αφελλισμό των πολυκαταστημάτων λιανικής, που συμπάρεσυρε στο κλείσιμό τις βιοτεχνίες-προμηθευτές τους ενώ ενίσχυσε και τις τάσεις αποβιομηκάνισις της χώρας

Συνέχεια από τη σελίδα 27

τερη περίοδό του γνώρισε το άδοχο τέλος σε μια μαύρη συγχυρία που ο Ανδρουλάκης μεταφέρει στο σήμερα, την περίοδο της πανδημίας. Το βιβλίο, άλλωστε, ξεκινάει με μια μεταφορά στις μέρες μας και με την ομολογία του ανθρώπου πέρα από κάθε υποψία, του πρώην αστυνομικού και νυν συμβούλου σε θέματα που άπτονται με τη διοίκηση σκευηνών, κυκλωμάτων στην αγορά της τέχνης Αντώνη Μαρτίνου, που υπήρξε όπως ο εμπρηστής του «Μινιόν». Και από στο περιθώριο μιας σημαντικής δίκης που αποκαλύπτει την εμπλοκή ενός σοσιαλδημοκράτη πολιτικού στις ατασθαλίες τραπεζιτών ύστερα από υπόδειξη του ίδιου του Μαρτίνου. Στο πλαίσιο αυτής της υπόθεσης ο πρωταγωνιστής του βιβλίου συναντά στο Αμβούργο, έξω από το δικαστικό μέγαρο έναν παλιό του γνώριμο, τον Αλέξανδρο Μπιστινό (Αλεξ Μπιστινό) από τις παλιές μέρες, με τον οποίο μοιράζονταν ένα παλιό σπίτι στα Εξάρχεια και εμπλέκονταν σε κοινά μυστικά.

Ο Μπιστινός, πλέον επιβεβλημένο στέλεχος μιας σκευηνής εταιρείας επενδύσεων ονόματι Invesco, είχε κάποτε, στα τέλη της δεκαετίας του '70, πλευρίσει τον Μαρτίνο, γνωρίζοντας ότι είναι δημοκράτης και αδιάφορος, ώστε να τον εμπλέξει στο σχέδιό του για την ενδεχόμενη «απαλλοτρίωση» του «Μινιόν» εκ μέρους μιας ακροαριστερής επαναστατικής οργάνωσης. Νοίκιασε λοιπόν μεσοτοκία με τον Μαρτίνο ένα διαμέρισμα σε ένα παλιό αρχοντικό στην οδό Οικονόμου στα Εξάρχεια και εκεί άρχισε μια φιλική γνωριμία που έμελλε να εξελιχθεί σε κοινή πορεία, αλλά και σε ερωτικό ανταγωνισμό για τα μάτια της Μαργαρίτας - και όχι μόνο. Ψάχνοντας στο παρελθόν του υποτιθέμενα αδιάφορου αστυνομικού, ο Μπιστινός ήρθε επίσης αντιμέτωπος με παλιές καταστάσεις από τα παιδικά χρόνια του Μαρτίνου στην Ιτέα της Φωκίδας, νότια της Αμφισσας, νοτιοδυτικά των Δελφών φτάνοντας μέχρι την Αφρική και από εκεί στην Αθήνα, για να τον ξαναβρεί τελικά κάπου μεταξύ Νέας Υόρκης και Αμβούργου, στα περίοπτα σαλόνια της σύγχρονης Ευρώπης.

Με τον μοναδικό τρόπο που έχει πάντα να εμπλέκει τα πραγματικά στοιχεία με φανταστικά περιστατικά και τη μυθοπλασία, ο Ανδρουλάκης μέσα από τους δύο πρωταγωνιστές του όχι μόνο φέρνει στο φως στοιχεία για την περιπόληση του «Μινιόν», αλλά και πολύτιμες αναφορές για τον τρόπο δράσης της σύγχρονης μαφίας, με την οποία συνδέονται όχι μόνο κορυφαίοι αγοραστές έργων τέχνης, παράνομα δίκτυα και διάφοροι μεγαλοπαράγοντες, αλλά και επενδυτικοί οργανισμοί και τράπεζες.

Ο Ανδρουλάκης αναφέρεται χαρακτηριστικά σε πρόσωπο στελέχη της Goldman Sachs που βρέθηκαν υπουργοί

και σύμβουλοι του Τραμπ, ενώ είναι γνωστό ότι σε τέτοιου είδους παιχνίδια εμπλέκονταν διάφοροι επιστήμονες, σύμβουλοι επενδύσεων και σύμβουλοι τέχνης. Εντύπωση προκαλεί η τερσασία εξέλιξη, μέσω της τεχνολογίας, της τέχνης των αντιγραφών κορυφαίων έργων τέχνης - σε κάποιο σημείο λέει ότι αν το δίκτυο της μαφίας που έκλεψε τον πίνακα του Πικάσο από την Εθνική Πνακοθήκη ήταν πιο επαγγελματικό, θα είχε φροντίσει να αντικαταστήσει τον αυθεντικό Πικάσο με έναν πλαστό.

Γιατί έβαλε τη φωτιά

Ωστόσο, αναζητώντας τα αίτια που μπορεί να ώθησαν έναν τόσο προικισμένο άνθρωπο όπως ο Μαρτίνο να

«Νάσο, ο στόχος 'Μινιόν' δεν σημαίνει τίποτα ιδιαίτερο γι' αυτόν. Ο θρίαμβος της μεγαλομανιακής του παντοδυναμίας είναι το παν. Η επιβεβαίωση του μεγαλειώδους εαυτού του που είχε δεχτεί κάριο πλήγμα. Ο στόχος 'Μινιόν' τον βρήκε τυχαία, δεν τον βρήκε αυτός. Επί χρόνια διαχειριζόταν τις εύλογες φοβίες του ιδιοκτίτη του 'Μινιόν' για εμπρησμό. Η μαφία των εκβιαστών-εμπρηστών ήδη υπήρχε. Ο Γεωργακάς, ο ιδιοκτίτης, το ήξερε. Την πρόλαβε ο Μαρτίνο - αν είναι ελικρινής η ομολογία του - και της άνοιξε ντε φάκτο τον δρόμο για τους υπόλοιπους εμπρησμούς».

«Και επιπλέον, εξαπάτησε την Πυροσβεστική μ' αυτόν τον αυτοσχέδιο μηχανισμό σ' ένα κομμάτι τσιγάρων. Πήρε προφανώς κι όλα τα μέτρα να μην υπάρξουν ανθρώπινες απώλειες. Η φωτιά ξεκίνησε στους πάνω ορόφους».

«Οι φλόγες, Νάσο, είναι πράγματι καθαρή ηθική για τη δική του θανατερή κρίση. Επιβεβαιώνουν -έτσι φραντισι-ώνεται- τη μεγαλοφυΐα του, όπως και στην περίπτωση του ταχυδρόμου. Είναι άριστος. Είναι μεγάλος. Οι φλόγες δίνουν ένα νόημα, μια μορφή στην αβάσταχτη ενοχή του. Στην υπαρξιακή του αγωνία. Και τον 'κόσμο' από τον οποίο νιώθει αποσυνάγωγος, κατά φαντασίαν αποκλεισμένος, απόβλητος».

«Δεν επιδιώκει, βέβαια, την αλλαγή του».

«Όχι, δεν θέλει να τον αλλάξει. Ξέρει ότι δεν μπορεί. Τον περιφρονεί και τον καίει συμβολικά. Κάνει ένα τόσο μεγάλο κακό ώστε από το σοκ του να επανενοηθούν τα διαφορετικά κομμάτια του εαυτού του και να αποκατασταθεί η εύθραστη ισορροπία του. Και πράγματι επιστρέφει στην κανονικότητα και έχει μια λαμπρή καριέρα στην Interpol και στη συνέχεια ως art advisor: Είναι μια ολέθρια αλλά επιτυχής για τον εαυτό του θεραπευτική μέθοδος. Χτύπητά στον πάτο του πηγαδιού, του κακού, για να πιναχτεί πάλι στην επιφάνεια».

«Ο παρανοειδής, επομένως, ξαναγίνεται απόλυτα ρεαλιστής».

«Ακριβώς. Τη φωτιά στο 'Μινιόν' την έβαλε ο 'Άλλος'. Κι αυτός ο 'Άλλος' είμαι Εγώ'. Ο 'Άλλος' όμως εξαφανίζεται μετά την πράξη του εμπρησμού και 'μένω μόνο Εγώ'. Ακέρατος. Καθαρός. Κι αυτός ο 'Άλλος' δεν εγκαταλείπει τη σκηνή σαν ένας καταφρονεμένος εγκληματίας, αλλά μέσα από ένα μεγαλόπρεπο θέαμα, με τις φλόγες στον ουρανό. Θέαμα σπινόμενο από το ίδιο το πεπρωμένο».

«Σ' αυτές τις παρανοειδείς στιγμές, Δημήτρη, πιστεύεις πως κάνει τη διάκριση Καλού-Κακού;»

«Όχι, βιώνει τη μαγεία του Κακού και της καταστροφής, μετά στο μεγαλομανιακό του παραλήρημα, αλλά έχει συνείδηση του εαυτού του και επίγνωση της διάκρισης Καλού-Κακού. Κάνει το Κακό στο πλαίσιο του Καλού, στην υπηρεσία του. Στο όνομά του. Είναι ηθικός. Παραβιάζει συνειδητά τον νόμο στο όνομα μιας δικής του, υποτιθέεται, ανώτερης ηθικής, με δικούς του ηθικούς κανόνες. Δεν γνωρίζουμε αν στις στιγμές της κρίσης αισθάνεται ως ο εκλεκτός, υπεράνω της συμβατικής ηθικής, πέραν του Καλού και του Κακού. Σίγουρα όταν οι φλόγες του 'Μινιόν' σκίζαν σαν πύρινες λόγχες τον αττικό ουρανό, ο ίδιος λαμπροκόπη από Μαύρο Φως».

Στις συνθήκες που οδήγησαν στον εμπρησμό του «Μινιόν» και στα πρόσωπα που πρωταγωνίστησαν σε αυτόν αναφέρεται το νέο βιβλίο του Μίμη Ανδρουλάκη με τίτλο «Μαύρο Φως»

μετατραπεί σε καταστροφή και εμπρηστή, ο Ανδρουλάκης απαντά πως το έρεβος της ψυχής παραμένει ανεξίτηστο. Μόνο εικασιές μπορεί ένας ψυχολόγος ή συγγραφέας να κάνει για το τι μπορεί να οδήγησε κάποιον στο έγκλημα.

Πάντως παρότι το βιβλίο είναι μυθοπλασία, τα στοιχεία με τα οποία στοιχειοθετεί το προφίλ του προικισμένου εγκληματία είναι προϊόντα έξονυχιστικής έρευνας και ουσιαστικών πορισμάτων εκ μέρους του συγγραφέα. Εκπληκτικό είναι και το σκιαγράφημα του δράστη, πώς έβαλε τη φωτιά, πώς ήταν οι κινήσεις και οι αντιδράσεις του, δένοντας εντέλει αυτή την ιστορία με απτά γεγονότα. Χαρακτηριστικά αποσπάσματα: